

SLOVENE

K. k. Studienbibliothek Laibach

K. k. Studienbibliothek Laibach

Političen list za slovenski narod.

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . 30.—
za pol leta . . . 15.—
za četrt . . . 8.—
za en mesec . . . 2.—
za nedeljo celoletno . . . 25.—
za ostalo inosemstvo . . . 35.—

V upravnistvu:

za celo leto naprej . . . 22.—
za pol leta . . . 12.—
za četrt . . . 6.—
za en mesec . . . 1.—
za pošiljanje na dom 30 v, na
mesec. — Posredovanje štev. 10 v.

Inserati:

Enostopna petlivrsta (72 mm):
na enkrat . . . po 15 v
na dvakrat . . . 13 v
na trikrat . . . 10 v
na več kot trikrat . . . 9 v

V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnosti
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenimi nedeljami in
prazniki, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Nekopisti se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Opravištevje je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Opravištevje telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Knezoškot dr. A. B. Jeglič „Slovenca“.

Knezoškot ljubljanski dr. A. B. Jeglič je poslal našemu uredništvu dne 31. decembra 1909, sledeče pismo:

Velečenjenemu uredništvu
»Slovenca«.

Ob koncu leta se velečenjenemu uredništvu zahvalim za neumoren trud pri urejevanju »Slovenca« in za prizadevanje vsa vprašanja pretresovati po navodilu naših katoliških shodov, soglasno z našo ljudsko stranko in v sporazumu z njenimi voditelji, ter v luči večnih, nikdar omajanih resnic, kakor jih oznanja sveta katoliška cerkev. Poznan škof mi je zatrjeval, da je »Slovenec« najbolje urejevan list. In res, potujoč po deželi opažam, kako se vsaka številka »Slovenca« težko in željno pričakuje.

Za novo leto želim uredništvu blagoslova in pomoči od Boga, da velečežko in velevažno opravilo urejevanja nadaljuje v istem duhu, zavedajoč se ne le odgovornosti, ampak še bolj vzgojne pomembe za vse sloje ljudstva, kakor jo ima dnevnik, ki vsa razna vprašanja za politično, gospodarsko, kulturno, cerkveno gibanje odločilno razmotriva in za svoje ideje srca pripravlja, vnema in pridobiva. Kako sveta je torej naloga uredništva! Res, pravo apostolstvo!

Vedno bom prosil Boga, naj uredništvo razsvetljuje, da bode vselej v vseh prezapletenih vprašanjih zadelo to, kar je prav in spoznano branilo spretno, pogumno in možato, kakor stvar sama zahteva.

Srečno, veselo in blagoslovljeno novo leto!

Vdani

† Anton Bonaventura,
škof.

Načelnik „Slovanske Unije“ Udržal o položaju.

V »Venkovu« objavlja poslanec Udržal članek o političnem položaju. V prvem delu se peča z bojem za poslovniško izpremembo in izvaja nadalje: Notranja in zunanja politika, tako češka kakor državna mora hoditi druga

pota. Z lastnimi močmi smo preslabi za rešitev češkega vprašanja v našem državno - pravnem smislu. Slučajni zunanji spori so tako glede na čas kakor tudi z ozirom na uspeh čisto negotovi in nepreračunljivi. Nanje ne moremo čakati in se tudi ne zanašati nanje. O tem so prepričani tudi naši jugoslovanski bratje in »Poljska ljudska stranka« dela na spravo z Rusini, da se ustavi skupnemu slovanskemu nasprotniku: germanizaciji. O novih potih češke politike bomo pravočasno govorili na kompetentnem mestu. Zdaj je predvsem potrebno, da se zagotovi delom možnost češkega deželnega zbora, za kar dela »Slovanska Unija« s celim svojim vplivom. Češki deželni zbor bo moral delati, a tudi v državnem zboru se bo delalo v blagor države, ki je po dveh tretjinah slovanska. Bodoče parlamentarno ministristvo mora biti zato paritetično, da se zajamči pravičnost nasproti vsem slovanskim narodom. Ako zasledujemo razvoj naše notranje in zunanje politike, se moramo spomniti na Palackýjev izrek: »Če bi ne bilo Avstrije, bi jo morali ustvariti Slovani v svojo korist.« Pripravimo se že zdaj za bodočnost, za zdrav, slovanin in državni ugoden federalizem, po katerem pridemo na trdna tla slovanske vzajemnosti.

Kako gospodarijo klerikalci z deželnim imetjem.

VELIKA »NARODOVA« LAŽ.

Na starega leta dan je priobčil »Narod« veliko laž, da je dr. Lampe »pod roko prodal« les iz deželnega gozda Podmovnikom za 16.000 K, ki je vreden do 80.000 K ter da je tako deželo škodoval za 50.000 K. Kakor čujemo, liberalci s tem že agitirajo med kmeti. Dasi je ta novica že na prvi pogled neverjetna, smo se obrnili do dr. Lampeta, ki nam daje sledeče pojasnilo: Jaz s tem gozdom sploh nimam opraviti, ker spada k Studencu in ga upravlja oskrbnišvo dobrodelnih zavodov, ki ni v mojem referatu. Vendar mi je stvar znana. Gozd Podmovnikom se je kupil svoj čas s celim posestvom studenčkim in je bil cenjen takrat na kakih 16.000 K. Toliko je dejansko dala dežela zanj, ko je celo posestvo kupila za 116.000 K. Iz tega gozda je oskrbnišvo sekalo za domačo potrebo, tako da je precej izsekanega. Leta 1908. pa je prišlo povelje od okrajnega glavarstva, da se mora posekati

drevje, ki je napadeno od lubadarja. Deželni odbor je nato naročil oskrbništvu, da naj dá posekati oni del gozda, ki je od lubadarja napaden. Leta 1908 je bilo treba posekati že 50 smrek in leta 1909 se jih je moralo posekati 180. Spodnji del gozda je sicer do ene tretjine dobro zaraščen, a srednji del in vrh je slab in ni najti na njem stavbenega lesa, ker so ga porabili pri razširjalnih delih Studenca l. 1878. Večinoma je les manjše vrednosti in je najti samo 3000 do 3500 debel, ki so porabna za stavbni les. Kar piše »Narod« o 32.000 deblih, je izmišljeno. Kdor je to pisal, gozda še videl ni. Oskrbništvo je pa naročilo posekati samo tisti del, ki je od lubadarja napaden. Torej je vsa »Narodova« pisarija brez podlage. Lahko si mislim, od koga izhaja! Sicer bo pa treba, da se more mladi naraščaj razviti, staro drevje posekati po vsem gozdu in jaz pozivljam tistega, ki nam plača 70.000 do 80.000 kron za les, naj se oglasi pri deželnem odboru, pa prav kmalu! Ne vem pa, kaj naj rečem o dr. Tavčarju, ki mu bi morala biti vsa zadeva vsaj toliko, če ne bolj znana kot meni! Kajti ko je deželni odbor naročil, da se naj izseka od lubadarja napadeno drevje, je bil dr. Tavčar referent za dobrodelne zavode. Kako more sedaj v svojih listih objavljati stvari, ki so tako neresnične? — Tako dr. Lampe. Iz tega se zopet vidi, kako brezvestno postopajo liberalci. In ti ljudje se drznejo pritoževati, da se njim krivica godi! Naši poslanci store prav, če vrnejo šilo za ognjilo!

Gosp. Pust posekal je že 70 smrek, katere so pa popolnoma gnile. Očividno pisec notic v »Slov. Narodu« ne pozna, ali je les zdrav ali ne, ali pa brez vsake informacije, kakor običajno, piše oslarije. Napovedal je tudi g. Pust včeraj za 10. uro razprodajo bukovega lesa za drva v obsegu 3¼ oralov na licu mesta v gozdu, toda prišla pa ni nikaka liberalna buča in ni obljubila niti toliko, kolikor je dal gosp. Pust za en oral, temveč so kupci dajali za vse 3¼ orale 800 K, — a ta del gozda je najboljši. Sedaj pa zračunajte, koliko je vreden gozd, ako ima 30 oralov!

ZA DELOZMOŽNOST ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Praga, 3. januarja. Klub ustavnih veleposestnikov ima 7. t. m. klubovo sejo v Pragi, v kateri se bo razpravljalo o akciji za delozmožnost češkega deželnega zbora. Tudi konserva-

tivno veleposestvo dela na to. Koncem januarja se skliče češki deželni zbor v kratko zasedanje.

KONFERENCA ČEŠKO-NEMŠKIH DEŽELNIH POSLANCEV.

Praga, 3. januarja. Prihodnje nedeljo poročajo na sestanku češko-nemških deželnih poslancev o notranji politiki dr. Eppinger, Pacher in dr. Pergelt. Konference se udeležita Chiari in Dobernig.

SHOD ZIONISTOV.

Kolin, 3. januarja. Poleti se vrši zopet nov shod zionistov.

SPOMENIK PADLIM JAPONCEM.

Tokio, 3. januarja. Z veliko slovesnostjo so odkrili v Port Arturju spomenik padlim Japoncem. Spomenik nosi napis: »Spominski stolp zvestosti«. Stane 430.000 mark. V spomeniku so dokumenti Nogija in Toga, iz katerih se razvidi, da je padlo pri Port Arturju 20.861 mož.

POTOVANJA BELGIJSKE KRALJEVE DVOJICE.

Bruselj, 3. januarja. Belgijski kralj in kraljica obiščeta inozemske dvore po sledečem sporedu: Nizozemsko, Berlin, Pariz, London.

BELGIJA ZAPUSTI LADO.

Bruselj, 3. januarja. Vlada je odredila, da zapuste belgijske čete Lado-ozemlje, ki pripade po Leopoldovi smrti zopet Angleški. Belgijci prično zapuščati Lado 15. januarja.

NOVA AMERIŠKA DRŽAVNA ZVEZA.

Berolin, 3. januarja. Chile dela na zvezo republik v Srednji in Južni Ameriki.

VOJAŠKI UPORI V CARIGRADU.

Berolin, 3. januarja. »Berliner Tageblatt« poroča iz Carigrada: Govori se, da so se po vojašnicah v Skutariju uprli vojaki, v Stambul so bili celo boji med mohamedanci in kristjani. V nekaterih bataljonih so razdeljevali ostre patrone, ker so bili v Stambul nabiti lepaki, ki zahtevajo, da se odstrani sultan. Vojaki so za zabavo streljali, vsled česar je najbrže nastala govorica o uporu. Mohamedanci so nevoljni, ker postanejo vojaki tudi kristjani. Nezadovoljnost je timvečja, ker tudi pod mladoturškim režimom narašča korupcija.

BOLGARSKA DEPUTACIJA V PETERBURGU.

Sofija, 3. januarja. Deputacija, v kateri so general Kutinčev, polkovnik

LISTEK.

Iz dnevnika malega poredueža.

Ameriška humoreska.

1. Pomenljivi začetek.

Včeraj sem dopolnil osem let in mama me je vprašala: »Jurček, kaj naj ti kupim za god?«

Jaz sem prosil za dnevnik, ker ga ima že vsaka mojih starejših sestic in ker tudi mislim, da sem že dovolj velik za to in dobra mamica mi ga je res kupila. Ker pa sam nisem vedel, kako in kaj naj bi začel pisati, sem se tiho splazil v Lilino sobo, da bi za začetek kaj iz njenega dnevnika prepisal; imela ga je pa zakljujevanega v svoji pisalni mizi in porabil sem strašno mnogo časa da sem našel primeren ključ. Ker je bila Lili ravno na obisku, sem se moško vsedel in eno stran kolikor moč natančno prepisal.

Tri sestre imam in vsaka ima svoj dnevnik, kamor pišejo vsa herna večer, ko si enkrat vrede frizuro; nekaj las si vzamejo raz glave ter jih polože v omaro, lastne pa navijejo, da imajo drugi dan lepe kodrčke.

Danes zvečer je prišel k nam go-

spod Vili Šmid, velik in grd star samec, ki zahaja redno k Lili; njemu se moje sestre za hrbtom vedno smejejo. Ko jaz priskakem v sobo — v roki prepisani dnevnik — me vpraša, kaj da sem dobil za god? — potisne v usta košček sladkorja; vokažem mu zato svoj dnevnik in on začne glasno brati obrnen proti Lili in Elzi, ki sta bili prisotni v sobi, sledeče: »Moja najsrčnejša želja je, da bi ta stari Vili Šmid ostal raje doma. Jaz ga ne bom nikdar in nikoli niti pičice rada imela, vendar pa pravi mama, da je bogat in da ga ne smem odbiti, ako me zasnubi. Oh, kako neusmiljeno je, človeka siliti v kako stvar, ki ne mara zanj. Časih me zgrabi, kakor bi mi hotelo srce počiti. Kako strašno velike rdeče roke ima; govori pa samo o tem, koliko hiš ima; napravljen je vedno kakor kak capin. Najraje bi imela, da bi ga več ne bilo in da bi me pustil popolnoma pri miru. Ko je zadnjo nedeljo odhajal, hotel me je poljubiti, toda jaz raje poljubim žabo, kakor njega. Kako velika razlika je med tem pustežem in mojim dragim Montagnom de Jones. Oh, zakaj je vendar Montagne le ubog uradnik! Jaz teh težav ne morem dalje prenašati. Montagne je ljubosumen in mi vse to v pisnih očita. Kako velika prevara je vendar to bedno življenje! Jaz sem ga sita.«

Lili je cel čas cvilila ter mu hotela knjižico iztrgati, pa Šmid jo je dvignil kvišku ter prebral vse do konca. Kaj pišeš take neumnosti, mi je rekel, a jaz mu odvrnem, da to niso nikake neumnosti, da je vse prepisano iz Lilinega dnevnika in da ona že ve, kaj da piše. — Ne vem, zakaj je precej nato zgrabal buk ter palico in odšel; Elza me je sunila s komolcem: »No, zopet si nekaj lepega napravil, Jurček!«

Lili me je hotela zgrabiti, a umaknil sem se ter ji ušel.

Ne vem še, da bi kak deček tako hitro prišel v zadrego, kakor jaz. Vsa rodbina se na me jezi ter pravi, da jaz morem preprečiti ter jo pripraviti ob dobrih stotisoč dolarjev, pa jaz ne morem razumeti, zakaj naj bi bil jaz kriv samo ker sem par vrstic iz Lilinega dnevnika prepisal? Nekaj sem pa trdno sklenil, namreč da bom z naprej dnevnik pisal sam po svojih mislih, naj bo potem dober, ali slab. Studiojo se mi neumnosti v ženskih dnevnikih.

Danes je bilo tako vpitje radi tega doma, da niti svojega kosila nisem dobil in zato sem šel ribe lovit. Ker je bilo pa nebo jasno, ni nobena riba hotela zgrabiti za trnik. Kar pride mimo možar in praša: »No, ali bo kaj, sinček?«

Strašno nerad vidim, da mi kdo

reče sinček — grozno me to togoti in zato sem zaupil: »Prokleta riba!«

Mož pa pravi: »Kako brezbožen deček!« a jaz odvrnem: »Eh kaj to, da je le riba zunaj.«

Popraskal se je za ušesom ter šel naprej. Pravkar je pa popadla riba za trnik in jaz sem se radi tega nagnil nekoliko preveč naprej ter padel v vodo. Hotel sem plavati, a voda me je zanesla pod mlin in zletel sem ravno čez veliko kolo. Predno me je prineslo do zadržnice, sem se naenkrat spomnil in mislil, da bodo doma vendar žalostni, ako ne bodo več imeli Jurčka, da bi ga zmerjali. Kaj sem pa še mislil nič več ne vem, kakor tudi ne, kako so me ven potegnili, kajti bil sem utopljen, kakor miš. Položili so me menda na hrbet in mi z mehkom pihali v pljuča, na kar sem se kmalu zavedel ter najprej vprašal: »Kje pa je moj trnik?«

Ne razumem, zakaj da je prav za prav mama jokala, ko so me domov prinesli, saj mi je bilo vendar že čisto dobro in to sem ji tudi povedal. Grozno sem vesel, da sem padel v vodo, kajti sedaj so vsi čisto pozabili, da morajo biti jezni na me.

Lili mi je prinesla kruha, surovega masla in prav dober čaj; zvečer so prišli vsi k meni ter me tako zavijali v odejo, da so me skoraj zadušili. Zato

Zenov in major Nikiforov, je odpotovala v Peterburg, da se udeleži pogreba velikega kneza Nikolaja.

IZBOLJŠANJE RUMUNSKÉ ARMADÉ.

Bukarešt, 3. januarja. Zbornica je povišala dohodke vojaškim osebam in se nato zaradi praznikov odgodila do 24. januarja.

UGODNE FINANCE V KANADI.

Ottawa, 3. januarja. Ker so se izboljšale finančne razmere, je sklenil kanadski finančni minister objaviti, da poravna štiriodstotno posojilo štirih milijonov funtov šterlingov, ki se je najelo leta 1885.

NEMOČJA IN AVSTRIJSKE PARLAMENTARNE RAZMERE.

Berolin, 3. januarja. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše o parlamentarnih avstrijskih razmerah: Že ob prejšnjih prilikah smo naglašali, da redne parlamentarne razmere niso zgolj potrebne za življenjsko korist Avstrije, marveč tudi za inozemstvo, ki želi, da se ohrani monarhija kot vevlast za reden razvoj evropskih razmer.

SRBSKA SKUPŠČINA ODGODENA.

Belgrad, 3. januarja. Srbska skupščina je odgodena do 29. januarja.

ZAPRISEGA KREČANSKE ZBORNICE.

Atene, 3. januarja. Krečanska vlada je prisegla zbornico kakor lani. Volitve v narodno skupščino bodo 20. marca. Krečanska vlada se pooblasti, da ustanovi blagajno za narodno obrambo.

ČRNA GORA IN RUSIJA.

Peterburg, 3. januarja. Ko so podpisali 28. decembra v Cetinjah prvo rusko-črnogorsko trgovinsko in mornariško pogodbo, je brzojavil črnogorski zunanji minister ruskemu zunanjemu ministru, da se po pogodbi še bolj udrži prijateljstvo med obema narodoma. Izvolski je odgovoril, da se bo s trgovinskimi zvezami Rusije s Črno goro še bolj udržilo prijateljstvo med Rusijo in Črno goro.

Načrt službene pragmatike državnih uradnikov in uslužbencev.

Vlada je predložila zborničnemu predsedstvu postavni načrt o službenem razmerju državnih uradnikov in uslužbencev. Bistveno ostanejo uradništvo sedanje pravice. Novo je, da dobe uradniki pravico do napredovanja v službi in sicer po pruskem zgledu, časovno napredovanje. Natančno se določijo razmerje nasproti višjim in vprašanje o koalicijskem združevanju. Preosnuje se tudi disciplinarno postopanje. Uradniki bodo imeli vpogled v kvalifikacijsko listino.

Uradništvo se razdeli v štiri kategorije in sicer:

I. razred: Uradniki s popolno visokošolsko izobrazbo.

II. razred: Uradniki, ki majo vsaj eno uspešno visokošolsko izkušnjo.

III. razred: Uradniki s popolno srednješolsko izobrazbo.

IV. razred: Uradniki z višjo kakor ljudskošolsko izobrazbo.

Uradniki I. kategorije pridejo po dveh letih v XI., po štirih letih X., po šestih letih v IX. in po nadaljnjih šestih letih v VIII. činovni razred.

Nekoliko več časa bo potrebovala II. kategorija.

V III. kategoriji pride uradnik po treh letih v XI., po šestih letih v X., po sedmih letih v IX. in po nadaljnjih osmih letih v VIII. činovni razred.

V IV. kategoriji zaključijo X. činovni razred normalno karijero.

Določila obsegajo najmanj, kar doseže vsak uradnik izveniši hudih prestopkov ali bolezni, ki mu onemogoči nadalnje službovanje. Novi predpisi nikakor ne izključujejo hitrejšega napredovanja pri posebni sposobnosti.

AVSTRO - OGRSKA.

Ogrske krščanske stranke.

Z novim letom (1. t. m.) je izšel krščansko socialen strankarski list »A Nep« (Ljudstvo). Vreja ga državni poslanec Bela Csitari. Odposlaništvo stranke se je poklonilo ob Novem letu strankinemu voditelju grofu Szaparu, ki je naglašal, da je napredek zajemčen edino v socialnem napredku.

Ex lex.

Ex lex stanje; t. j. upravo brez proračuna za leto 1910 imamo zdaj na Ogrskem, ima je Aerenthal, ker niso zborovale delegacije in v ex lex stanju je tudi ljubljanska občinska uprava, da ne zaostane za Mažari in Aerenthalom.

Dnevne novice.

+ Zvršilni odbor V. L. S. je zboroval danes dopoldne. Razpravljalo se je o vsem političnem položaju in se sklenili primerni koraki, ki pa niso za javnost. V imenu koroške politične organizacije je izjavil dr. Brejc zaupanje »Slovenskemu klubu«. Zvršilni odbor je sklenil, da zboruje vodstvo V. L. S. meseca februarja.

+ Čisto na tleh so liberalci, kdo ne vé tega? Ampak da so že tako pri kraju, kakor nam razodeva »Dnevnik« v svoji novoletni jeremijadi, tega še nismo vedeli. »Dnevnik« pravi namreč, da je za naprednjake slejkoprej življenjsko vprašanje, da se politično, gospodarsko in kulturno združijo, kakor je baje »Dnevnik« sprožil, da pa tej ideji nasprotujejo celo še danes »ljudje iz lastnega tabora«, kateri da to idejo »smešijo in se je boje«! — Torej niti za združenje vseh jugoslovanskih naprednjakov niso vsi liberalci in se ne strinjajo v bistvenih stvareh, ko jim teče voda v grlo. Sicer pa sodimo, da imajo tisti liberalci, ki se boje ideje združenja vseh liberalcev na jugu, iz svojega stališča prav, ker bi bila potem napredna zmešnjava še večja. Prvo vprašanje združenega jugoslovanskega liberalizma bi bilo, kdo bo to pisano vojsko vodil, ali Celjani ali Ljubljanci? In to bi bilo vsekakor jako usodno za naše liberalce...

+ Na Trati v poljanski dolini je bil v nedeljo, 2. januarja sijajno obiskan shod S. L. S. v dvorani izobraževalnega

društva. Na shod so prihiteli moške celo iz Leskovice in Nove Oselice, tako da so bile zastopane vse vasi poljanske doline. Poročal je o političnem položaju in delovanju S. L. S. deželni odbornik Jarc, vodil pa je zborovanje g. župnik Brajcek. Domači tajnik je krepko zavrnil laži, ki jih trosijo nasprotniki o občinskem odboru na Trati. Razni posestniki so pa izrazili želje glede gospodarskih potreb poljanske doline, glede prometnih zvez, živinoreje, regulacije Sore itd. Do štiristo udeležencev je ob sklepu navdušeno izrazilo zaupanje poslancem S. L. S. Shod je dokazal, da poljansko ljudstvo ne mara ne kmečkega, ne mestnega liberalizma, ampak da je v ogromni večini zvesto v taboru Slovenske Ljudske Stranke.

+ Umrl je včeraj zjutraj v Gorici grof Karol Coronini Kronberg, star 91 let.

+ Kanonično umeščen je bil danes na župnijo Št. Lambert č. gosp. Jakob Ogrizek.

+ Prenzentirar je za župnijo Zali log č. g. Frančišek Sever, župnik pri Sv. Lenartu.

+ Na vsaki svatovščini naj se naredi zbirka za sklad obmejnih Slovencev.

+ Sodna imenovanja. Svetnik graškega višjega deželnega sodišča Maksimilijan Morocutti je imenovan za dvornega svetnika in podpredsednika graškega deželnega sodišča. Svetnik graškega višjega deželnega sodišča je postal podpredsednik ljubenskega okrožnega sodišča Albin Scharnagl, deželno-sodni svetnik Kvirin baron Duval de Dompieri je imenovan za podpredsednika ljubenskega okrožnega sodišča. Višji deželno-sodni svetnik Karel Winkler je premeščen k celovškemu deželno-sodnemu sodišču, deželno-sodni svetnik graškega deželnega sodišča dr. Karel Prazak je imenovan za višjega deželno-sodnega svetnika. Svetnik graškega višjega deželnega sodišča dr. Alojzij Feldner je postal dvorni svetnik; višji deželno-sodni svetniki so postali deželno-sodni svetniki dr. Jožef Hauffen in Ljubljani, Frančišek Garzaroli pl. Thurnlack v Celju, Adolf Stollowsky v Ljubnu, dr. Gustav Smolej v Celju, Hans baron Falke pl. Lilienstein v Celovcu, Ivan Kavčnik v Ljubljani, Adalbert Kotzian v Celju in Ivan Prasch v Gradcu. Prvi državni pravdnik je postal državni pravdnik Viktor Verderber v Mariboru, graški višji sodni svetnik Julij Wall je postal naslovni dvorni svetnik, naslovni višji deželno-sodni svetnik pa dr. Viktor Höffinger v Ljubnu. Iz Celovca v Gradec je premeščen deželno-sodni svetnik Karol vitez pl. Bischoff, deželno-sodni svetnik v Celovcu je postal celovski okrajni sodnik Alfonz pl. Dedović.

+ Lov občine Križe se bode dne 5. februarja 1910, ob 10. uri dopoldne v Trziču oddal potom javne dražbe v najem za dobo petih let.

+ Burja v Trstu. V Trstu so imeli dne 1. t. m. silno burjo, ki je zahtevala tudi nekaj žrtev. Tako je blizu blazine vrgla burja ob tla 65-letno Marijo Behr iz Kjadina, ko se je vračala domov. Behr si je ob padcu zlomila desno roko. — Terezijo Viviani, staro 68 let, sta-

nujočo v ulici Giuseppe Caprin št. 17, je zagnala burja ob tla, da si je pri tem zlomila desno nogo. — 18-letnega Ivana Rodela iz Dekanov je burja zagnala pod neki voz; Rodela je pri tem zadobil precejšno rano na glavi.

+ Iz Ljubnega. Prihodnji praznik sv. Treh kraljev po popoldanski službi božji prirede fantje in dekleta v našem k. s. izobraževalnem društvu v društvenem prostoru v kaplaniji dve igri: fantje bodo priredili smešno igrice: »Ura gre sem in tje«; dekleta pa uprizore prvič na našem odru lepo igro: »Najdena hči«. Med odmori pojo ljubke pesmice.

+ Hermenegild Jifeček. Visoko Myto, 30. decembra 1909. Danes je umrl tukaj znani češki učenjak dr. Hermenegild Jifeček. Rodil se je 13. februarja 1827. Odlikoval se je na novelistiškem polju, ali posebno pa v področju slovanske zgodovine. Znano je njegovo delo: »Slovansko pravo v Češki«. Bil je član češke akademije v Pragi in dopisujoči član jugoslovanske akademije v Zagrebu.

+ Vodnikova koč na Velem Polju — prestavljena. »Planinski Vestnik« javlja: Pred nekaj leti je nadelalo nemško planinsko društvo nad Velim Poljem novo pot, ki vodi od križišča pod Toscem po pobočjih Vernarja proti Triglavu. Poti z Bohinjske strani so se s tem skoro za eno uro skrajšali, ker ni več treba s Tosca sestopati navzdol na Velo Polje; toda našemu društvu je nova pot zelo škodovala, kajti Vodnikova koč na Velem Polju bi imela postati v kratkem času mrtva točka. Sedaj pa smo prestavili to koč na jako ugodno ravnicu, ki leži četrte ure nad Velim Poljem blizu pod sedlom Malimi Vratci (prehodom v Krmo) ob stalnem močnem studencu — tik nove poti. Mesto je docela zavarovano in nudi razsežen razgled po Triglavskem in Bohinjskem pogorju. Koča že stoji na novem prostoru; spomladi se bo še toliko preuredila, da bosta dve spalnici v podstrešju, spodaj pa le kuhinja in prostornejša obednica. S tem smo srečno odvrnili namenjeno nam škodo, turistovskemu prometu pa bomo tudi izdatno koristili.

+ Zaročil se je na sveti večer gosp. Franc Holchaber, zobotehnik v Kranju, z gospico Jelico Mayrjevo, hčerko gosp. Mavrla Mayrja, pivovarnarja in posestnika v Kranju.

+ Doprsni velik kip Prešerna je modeliral tukajšnji kipar gosp. Zajec, trgovec gosp. Jernej Bahovec je pa dal podobo vlti v mavec. Ta podoba bo res lep okrasek vsem društvenim sobam, kakor tudi lep okrasek naših domov. Cena je izredno nizka, samo 8 K. Priporočamo!

+ V pijanski blaznosti je težak Karol Vecchiet pri Sv. Mariji Magdalen pri Trstu hudo pretepel svojo ženo, potem pa v pijanski žalosti nad tem činom blodil po njivah, nato pa si napolnil žep s kamenjem in se vrgel v nek vodnjak, v katerem je utonil.

+ Razpis nagrade. Pevski zbor »Glasbene Matice« razpisuje 200 K, ki mu jih je v poljubno uporabo poslalo hrvatsko pevsko društvo »Kolo« iz dohodkov svojega koncerta dne 6. novembra 1909 v Ljubljani, kot nagrado za nove, še ne objavljene mešane ali moške zборе, s slovenskim ali hrvatskim tekstom. Vsota se bo porazdelila med relativno najboljše doposlane zборе po njih glasbeni vrednosti. Termin do 31. julija 1910. Skladatelj naj označijo svoje skladbe samo z geslom, svoja imena pa naj prilože v zaprtem kuvertu pod istim geslom. Nagrajene skladbe pridejo v last »Glasbene Matice«.

+ Novo odlikovanje pri topničarjih. Poroča se, da se bo upeljalo med topničarji avstrijske vojske novo odlikovanje za moštvo. Odlikovani topničarji bodo dobili z zlatom prepleteno vrstico, na kateri visita dva zlata želoda.

Štalarske novice.

Š št. II v Slov. goricah. V farni cerkvi sv. Ilja se obhaja od 6. do 13. januarja velika jubileja svečanost v spomin stoletnega obstanka cerkve. Vodijo svečanost gospodje jezuitje iz Ljubljane in sicer p. Žužek, p. Pristov in p. Rakovec.

+ Železniška nesreča pri Pesnici. Ob glavni razpravi zaradi železniške nesreče pri Pesnici so bili obsojeni vsi obtoženci. Prometni uradnik Hugo Slansky je obsojen v enoleten strog zapor, pomožni čuvaj Albert Kvas v 18mesečen strog zapor in menjalni čuvaj Leopold Pansi v šestmesečen strog zapor. Kazen je pri vseh treh poostrena z enim postom v mesecu.

+ Študenti pri Mariboru. Božičnica. Dne 24. decembra so priredila narodna društva v Mariboru otrokom

sem pa tudi precej, ko so odšli, vstal ter oblekel svojo novo obleko, ker je bila stara še mokra.

Zdelo se mi je, da bi me gotovo zmerjali, ker sem vstal in zato sem se skrivaj splazil v salon in se skril za zastor pri oknu. Tako sem bil truden, da sem precej zaspal in ko se zbudim, čujem neko govorjenje. Bila sta Suzana in njen častilec, ki sta skupaj sedela na divanu; Elza je slonela pri glasovirju na drugem koncu sobe; Lili je bila pa zgoraj, ker je vedela, da Vili Šmid ne pride več.

»Čakati bova morala morda celo leto,« pravi on. »Stari doktor Bradel rabi človeka, ki bi ga spremljal na potovanju in obljubil je, da me za ta služaj vzame seboj. Ali boš mogla čakati, draga? Nekoliko boš že morala potrpeti!«

»Ti tudi z mano,« pravi Suzi in na to sta se oba smejala.

»Najbolje je, da vse to ostane za enkrat med nama,« reče zopet on.

»Gotovo,« pravi Suzi, »kajti najboljše je, da ostanejo dolge zaroke tajne, sam namreč najbolje veš, dragec, da vedno lahko kaj vmes pride.«

Nato pa kar naenkrat skoči pokonci, kakor bi jo bil gad pičil ter zdrirja na drugi konec sobe in tam se je ravno pravi čas vsedla na stol, ker je stopilo v sobo nekaj ljudi in za tem še nekaj. Vsi so povpraševali, kaj je z ubogim malim Jurčkom.

Prišla je na to v sobo tudi mama ter pravila, da sem všel iz postelje ter

da je v groznih skrbeh, če se mi je zmešalo v glavi.

Sedaj se pa nisem hotel več skrivati in kakor žaba sem skočil iz za zastoja; neskončno smešno je bilo, kako so vsi zakričali. »Oh, Jurček, Jurček,« vzdihnila je uboga mama, »ti boš še moja smrt, — dobro vem, da boš.«

»Ali si bil ves čas za onim zastorom,« me vpraša Suzana, zelo rdeča in takoj blede.

»Seveda,« pravim in pomignem njemu in njej; »meni se zdi, to ti povem, da je poštenost in odkritosrčnost najboljša reč in ne vem, zakaj da bi bilo treba prikrivati, da sta zaročena, kar si ti poprej rekla.« Takoj me je pa Suzi zagrabila in vrgla iz sobe in ko sem bil že pri vratih, sem naglo še zaupil: »Spusti mi roko! Saj že grem, ni me potreba suvati! Povej mi no, Suzi, zakaj da si tako odskočila od divana, ko so ljudje pozvonili? Ali je doktor Mor...«

Tedaj mi je zatisnila z roko usta in urno zaprla vrata.

»Najraje bi te tako pretepla s šibo, da bi pomnil,« je rekla ter zaplakala: »Da takoj iz početka vsako stvar pokvariš, ti zlobni, navihani fant!«

»Kaj pokvarim?« vprašam.

»Doktor Mor ti ne bo nikdar tega odpustil!« in jokala je, kakor bi bil zadnji košček sladkorja po nesreči padel v vodnjak. »Hotela sva, da bi šest mesecev še nihče ničesar o tem ne vedel.«

»Žal mi je, da sem to storil Suzi,« sem rekel, »in obljubim ti, da bom od-

slej tiho, samo da nehaš jokati. Kaj pa sem vendar napravil? Ko bi bil vedel, da se doktor Mor tako hitro prestraši, bi gotovo ne bil s tako naglico planil med vas. Jaz bi že ne maral za človeka, ki ga vsaka stvar preplaši. Gotovo bi padel ta doktor precej v omedlevico, ako bi ponoči zagledal belo rjuho, ki jo sušijo. Jaz ne verjamem na strahove, ali Ti morda verjameš Suzi?«

Komaj izrečem te besede, pa pride mama in me zopet vleče v posteljo ter poleg tega še ukaže naši hišini, Beti, da naj čuje pri meni, dokler ne zaspi.

Beti sem prosil, da smem hitro še tole zapisati v dnevnik, predno zaspi, ker sem zelo truden; Beti ne sme vedeti kaj pišem.

Betin ljubimec ima rdeče lase in tudi z očmi gleda navskriž, kakor Judež Iškarijot. Ko sem enkrat slučajno gledal skozi okno, sem videl, kako je z enim očesom zrl na Beti, z drugim pa na kuharico, ki je strašno pusta ženska. Jaz bi dal ne vem koliko, ako bi imel take oči, z enim bi potem v šoli lahko gledal v knjigo, z drugim pa opazoval Tomaža Fularja, kako vtika šivanke v klopi, kamor se potem vsedajo dečki. Tak pogled bi bil v največjo korist in šalo solarjem.

Ker se Beti že zija, kakor bi me hotela požreti, naj končam, da se mi ne zgodi kakor Jonu v trebuhu morskega soma.

(Dalje.)

tukajšnih slovenskih starišev božičnico, ki je zelo lepo uspela. Bili so na vzoči mnogoštevilni domačini, a tudi lepo število gostov iz Maribora in Magdalene smo opazili med udeleženci. Slavnostni govornik je otrokom, pazno poslušajočim, razlagal, kako da se naj obnašajo, da bodo pridni otroci in ponos starišev ter zvesti sinovi matere Slovenije. Ostali spored je bil sicer priprost, a nad vse zanimiv. Lepo deklamiranje raznih pesmic, ter prijetni glasovi otroških grl v pesmi »Sveta noč« so nas kar očarali. Tukaj se spoznajo talenti, ki se nahajajo med slovenskim narodom. Po končanem sporedu je bilo obdarovanih 219 otrok. Bil je to res lep dan ne le za navzoče otroke, ampak tudi za odrasle. Bog daj še večkrat tako!

š **Posledica prepira.** Pekovska vafenca pri peku Museku v Mariboru, Jožef Voglar in Alojz Trampuš, sta se nekač skregala. V prepiru je zgrabil Voglar kuhinjski nož in z njim težko ranil Trampuša na desni roki. Trampuš

š **Slovensko gledališče v Mariboru.** V nedeljo, dne 9. prosinca 1910, se uprizori burka v treh dejanjih »Veleturist«. Ta burka se je igrala v Ljubljani z najboljšim uspehom in upamo, da bo vsoled svojih humorističnih prizorov splošno ugajala. Da pride zunanje občinstvo še pravočasno na vlak, bo začetek tej predstavi, kakor tudi vsem prihodnjim predstavam, točno ob pol 8. uri zvečer, na kar izrečno opozarjamo. — Druga predstava bo 23. prosinca 1910, in sicer burka »Zmešnjava nad zmešnjavo«.

š **Protislovenske demonstracije v Celju.** Celjski mestni urad je poslal štajerski zdravniški zbornici sledeči dopis: »Dne 20. septembra leta 1908. so se vršili v Celju obžalovanja vredni izgredi, ki jih je izzvala upravičena ogorčenost vsled nasilstev, ki so se istočasno vršila v Ljubljani proti tamkajšnjemu nemškemu prebivalstvu. Omenjenega dne je bilo v Celju s kamenji razbitih več slovenskih napisov trdk. Med temi je bila tudi napisna deska nekoga zdravnika. Od tega časa je preteklo že leto dni, ne da bi se ta poškodovana deska popravila. Še danes služi v to, da razburja prebivalstvo, ki obsoja razbitje te deske, še danes je sredstvo neprestanemu podpiranju ljudi, kar se po tu radnem naziranju ne more strinjati s stanovsko častjo kakoga zdravnika. Mestni urad je proti drugim posestnikom razbitih desk, ki so podvrženi določbam obrtnega reda, luvdel po § 44. obrtnega reda kazensko postopanje zaradi nezadostnega označenja obratnih prostorov, v slučaju, da niso po preteku določenega roka popravili poškodovane napisne deske. Ker pa se ne morejo za zdravnike uporabljati določila obrtnega reda, si dovoljuje mestni urad opozoriti štajersko zdravniško zbornico na ta slučaj, s prošnjo, naj na primeren način vpliva na zdravnika, da bo svoje ordinacijske prostore primerno označil.« O tej ulogi je zdravniška zbornica obvestila dotičnega zdravnika in ga pozvala, naj izreče tozadevno svoje mnenje. — Celjski nemški nacionalci se torej sramujejo svojih dejanj, o katerih hočejo za-dušiti vsako sled.

š **Slovenska čitalnica v Mariboru** je zaključila z obnim zborom dne 23. grudnia poslovno leto 1909. Poročilo posameznih odbornikov so se vzela z zadovoljstvom na znanje, zlasti poročilo blagajnika g. Stegnarja. Za prihodnje leto se je izvolil naslednji odbor: predsednik g. dr. Vladimir Sernec, tajnik g. Tone Hohnjec, blagajnik g. Al. Rakovec, višji oficijal južne železnice v pok., odborniki gg.: dr. Anton Medved (podpredsednik), Vilj. Berdajs, Vek. Bahovec, Ivan Ašič, Srečko Stegnar in dr. Lj. Pivko.

š **Poštno hranilnico je goljufal** nek Ladislav Kosi, ki se je izdajal za načelnika slovenskega kletarskega društva. Dne 11. t. m. so ga aretovali orožniki in izročili sodišču v Ormožu. Tako je na primer vložil pri poštne uradu v Ivanjcih v poštno hranilnico 1 K, v knjižico je pred omenjeno številko napisal 5, in dvignil v Središču pri poštne uradu s tako ponarejeno poštno hranilnično knjižico 40 kron. Na ta način je izvršil več sleparij pri raznih poštne uradih v ptujskem okraju. Dognalo se je, da je pravo ime sleparja Lovro Stuhar iz Peršetinjeve v ormoškem okraju.

š **Ivanjkovci.** Tukajšnim liberalcem gore tla pod nogami. Da se katastrofe ubranijo, so ustanovili požarno brambo, s katero bi ta in drugi ogenj pogasili. Posebno namreč v njih srcih tudi gori in žari jeza na gosp. župnika, katerega žele videti tako globoko pod ivanjkovskimi travniki, kakor visok je svetinjski hribček od velike ceste. Seveda se njih vroča jeza noče izpolniti, in sedaj mesto drugih ognjev gasijo

»pri kapljici alkohola«, Krstitelji vina jezo nad svojimi vednimi neuspehi. Celo liberalno politiko vodi mladi Petovar. Gosp. Petovar, tukaj gotovo spoznate, da, če se Vam vaša privatna podjetja ne posrečijo, se vam vaša gasilno-liberalna politika še manj.

š **Tamburašem.** Neko društvo v obmejnem kraju želi nakupiti za svoj tamburaški zbor (12 članov) potrebne instrumente. Kdor jih ima in jih proda, naj to naznani S. K. S. Z. v Mariboru.

CAR FERDINAND IN KRALJ PETER V CARIGRADU.

Carigrad, 31. decembra. Finančni minister Dšavid beg je prinesel kralju Petru sultanovo pismo, s katerim ga sultan pozivlja, naj ga poseti v Carigradu. Zdi se, da kralj Peter odide v Carigrad meseca februarja ter se tedaj tamkaj sestane z bolgarskim carjem Ferdinandom, ki ob istem času poseti sultana. Govori se tudi, da pride ruski car začetkom februarja v Carigrad ter bi se ob tej priliki položil temelj balkanski zvezi.

FRANCOSKI PARLAMENTARCI OB-IŠČEJO RUSKO DUMO.

Peterburg, 31. decembra. Prihodnjo pomlad pride v Peterburg več francoskih poslancev, da posetijo dumo. Poslanci se potem bržkone podajo v Moskvo.

Darovi.

š **Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju** so poslali od srede julija do 16. t. m.: a) ustavnino: g. Niko Lenček, c. kr. notar v Škofji Loki 100 K (volilo pok. Jož. Boncelja v Železnikih), gospa Marija Krušič, Dunaj, 20 kron (zadnji obrok), g. Ivan Maselj, c. kr. profesor, Novo mesto, 25 K (zadnji obrok); b) prispevke; po 100 K: dr. Iv. Šubelj, c. in kr. dvorni tajnik, Dunaj, in mestna občina Novo mesto; 60 K: dr. Anton Primožič, c. kr. šolski nadzor-nik, Dunaj; dr. Ivan Žolger, c. kr. sekcijski svetnik, Dunaj; 12 K: J. P., Dunaj; po 10 K: dr. Aleksander Fatur, železniški komisar južne železnice, dr. Karol Hinterlechner, c. kr. pristav na geološkem zavodu, dr. Fran Vidic, c. kr. urednik državnega zakonika, vsi na Dunaju, in posojilnica v Ljutomeru; 6 K: dr. Karol Šavnik, c. kr. ministerialni podtajnik, Dunaj; po 5 K: J. Rahne, c. kr. notar, dr. Matej Senčar, c. kr. sodnik na Brdu in dr. Josip Vošnjak, Slovenska Bistrica; po 2 K: dr. Štefan Kraut, Logatec, in Jakob Slapar na Brdu. — Pripomnimo, da je bilo za tekoči mesec november vloženih 94 prošelj, največje število, odkar društvo obstoji. Razdelila se je dozdaj najvišja vsota 1520 K. Da bo društvo možno tudi v bodoče podpirati uboge in marljive visokošolce v tej meri, prosimo prijatelje in dobrotnike slovenskih visokošolcev še nadaljnjih, oziroma novih podpor, ker bi društvo sicer moralo tudi najpotrebnejšim prosilcem podporo zmanjšati ali celo odreči. — Darove sprejema blagajnik Ivan Lutar, nadrevident južne železnice v pok., Dunaj, III/3. Reisnerstrasse 27.

Ljubljanske novice.

lj **Seja občinskega sveta** bo jutri v torek, ob 5. uri popoldne. Na dnevnem redu je nadaljevanje seje z dne 31. decembra 1909.

lj **K seji S. K. S. Z.**, ki se vrši danes ob 8. uri zvečer v društveni dvorani v »Unionu«, se vljudno vabi **ves pomožni širši odbor**, voditelji kurzov in sploh prijatelji naše organizacije.

lj **Svoje rajnike** liberalci kaj slabo časte. Rajni Karol pl. Bleiweis je pač veliko storil za liberalce; spodobilo bi se, da bi mu bila takozvana napredna društva priredila lepše in častnejše spremstvo. Občinstvo je bilo včeraj kar osuplo, ko je videlo pred krsto korakati le par močiclov in sicer: Dve redki četici zmrznjenih Sokolov, dve vrsti ognjegascv in eno pevsko društvo. Bilo je res tako žalostno, da le kaj, in če bi ne bilo toliko pogrebcev, ki so izkazali blagemu rajniku, ki je bil tudi veren mož in je poosebljal veliko narodnih tradicij, bi bil pogreb zavoljo tistih društev, katerim je toliko dobrega storil, kaj klavrn. Ob tej priliki bi tudi opomnili magistrat, naj si omisli bolj čedno žalno zastavo in ne tisto cunjico, ki je včeraj »vihrala« za zadnji spomin bivšemu podžupanu. Rečemo prav odkrito, da je bilo včeraj nas sram, čeprav ni bil rajnik našega političnega mišljenja — zaslužil je od strani takozvanih naprednih organizacij pač več pietete!

lj **Odbor društva zdravnikov na Kranjskem** razposlal je svojim ljubljanskim članom povodom smrti člana dr. Karola viteza Bleiweis-Trsteniškega

okrožnico, ki se glasi: »Gg. kolege! — Kruta smrt pobrala je nenadoma iz naše srede dolgoletnega uda in častnega člana našega društva dr. Karola viteza Bleiweis-Trsteniškega. Odbor društva zdravnikov na Kranjskem pozivlja svoje člane, da se udeležijo pogreba in se obrača obenem do zdravnikov, naj darujejo mesto venca v spomin umrlega dotično svoto za sklad, ki ga namerava ustanoviti društvo zdravnikov na Kranjskem v podporo onemoglih svojih članov. Ta čin je gotovo popolnoma v smislu blagega pokojnega tovariša. — V Ljubljani, dne 31. dec. 1909. — Za odbor društva zdravnikov na Kranjskem: Dr. Gregorič, t. č. predsednik; dr. Krajec, t. č. blagajnik; dr. Stojc, t. č. tajnik.« — Odbor društva prosi tudi izvenljubljanske člane, naj se udeležijo te akcije s prispevki, ki naj se pošiljajo na društvenega blagajnika. Med ljubljanskimi člani nabralo se je v to svrho dosedaj 340 K.

lj **Silvestrovo v »Unionu«** je veseli-li odsek »Ljubljane« aranžiral tako odlično, da zasluži popolno priznanje. To je bil po splošnem priznanju najzanimivejši Silvestrov večer v Ljubljani in tudi najbogatejši po sporedu. Mnogobrojno občinstvo iz najboljših ljubljanskih krogov je napolnilo »Unionovo« dvorano, je posebno hvalilo tudi točnost, s katero je točka sledila točki. Ciganski orkester je nastopal z novimi točkami V sporedu se ni pozabilo na petje, lepo petje. Pred vsem smo se naslajali ob divnem altu, pastoznem, pri vsakem nastopu občudovanem glasovnem materijalu članice naše opere, gos-pice Mariči Peršlove. Pela je Mich-lovo »Človeka nikar«, pesem na besede Gregorčičeve, tragično in pretresujočo, v kompoziciji jako dobro, vendar v moti-vih ne originalno pogojeno. Gospica Peršlova je z dovršenim predavanjem uinkovala absolutno in po dodatku »Pomladne pesmi« iz »Simsona in Da-lile« tako ljubko in mehko popevane, prejela spricho navdušeno aklamujočega občinstva košek cvetk. — Kvartet »Ljubljane« nam je podal z znano ele-ganco in preciznostjo nove, ali bolje rečeno, stare, pa že dolgo ne pete piece, katere smo tem rajše čuli, ker je iz njih povsem zvenela srčna struna, ki jo v modernih stvareh dostikrat težko po-grešamo. Za humoristični del sporeda je bilo bogato skrbjeno. Pred vsem je nastopil g. Verovšek kot Pavliha ter se v humorističnem prizoru oziral na dogodke preteklega leta. Gdča Dani-lova je kot »deklica s punčko« prav iz-razito prednašala tuge in skrbij ljubke male deklice; g. pl. Sladovič je razve-selil občinstvo s celo vrsto novih točk. Bil je originalen klov, v prizoru De-koruz in Leonkavarna z g. F. Kranj-cem, pevcem izborne laške šole, nepre-kosljiv po iznajdljivosti in najrazličnejših humorističnih učinkov, s skrivnostnim svojim glasbilo »Tubus Campans-phonum« pa nadarjen muzikaličen hu-morist. Občinstvo ga je obisipalo z za-služeno pohvalo. Naj bi s svojo izredno nadarjenostjo g. pl. Sladovič še večkrat nas razveseljeval na priredbah »Ljub-ljane«! Član slovenskega gledališča gosp. Danilo je nastopil z raznimi do-tipli, ena najoriginalnejših točk pa je bil »Kvartet brez konkurence«, v kate-rem nam je g. Urbančič predstavil pe-telina, mačko, psa, svinjo in pianisto opico. Gosp. Urbančič je pokazal v tem prizoru toliko moč kot izvrsten komik, da se mu je občinstvo neprenehoma smejalo. Ta odlični komik, ki je bil svojčas ponos deželnega gledališča, je s svojim neprekosljivim nastopom ustvaril nepopisno veselo razpoloženje. Čast in hvala mu za vesele trenutke! Ob polnoči je v krepkih besedah na-zdravljaj Novemu letu društveni pred-sednik dr. V. Pegan in ko je po odbiti polnoči zažarela letnica Novega leta, tedaj je godba pozdravila ta svečani trenotek z »Lepo našo domovino!«... Že ta prvi Silvestrov večer, ki ga je aranžirala »Ljubljana«, je pokazal, da bodo Silvestrovi večeri »Ljubljane« ravno tako priljubljeni, kakor so njeni »Miklavževi večeri« in da postaja »Ljubljana« z vsako priredbo vedno bolj priljubljeno zbirališče najbolj-šega občinstva vseh slojev.

lj **Novoletnica v »Rokodelskem do-mu«.** Naše organizacije rokodelskih mojstrov, pomočnikov in mladeničev, ki imajo svoj sedež v »Rokodelskem do-mu«, so dosegle, kakor smo poizvedeli, lepo število 300 članov. Sorazmerno temu številu raste zanimanje za društve-ne prireditve, kar je krasno pričala no-voletnica katoliškega društva rokodel-skih pomočnikov. Iz bogatega sporeda naj predvsem omenjamo noveletnega nagovora društvenega predsednika Al. Stroja. Prišel je svoj govor z naznani-lom, da pošilja društvu, vsem njegovim dobrotnikom in prijateljem blagoslov kardinal Anton J. Gruscha kot vrhovni

predsednik rokodelskih društev. Potem je izrekel zahvalo presv. ljubljanskemu knezoškofu dr. Ant. B. Jegliču za nje-govo požrtvovalno naklonjenost društvu in končno izrazil svoje noveletno voščilo. V letu 1910 naj se krepko raz-vija rokodelsko društvo, ki ima namen skrbeti za vzgojo dobrih mojstrov, naj-trdnějšíh stebrov dobrega meščanstva. Zvezde-vodnice v društvenem delova-nju so vernost, domorodnost in ljube-zen do presvetlega vladarja. V rokodel-skem društvu se vzgajajo močje, ki jim je vera utrdila značaj; s strokovno iz-obrazbo koristi društvu članom, ki upo-rabljaajo svoje znanje v napredek doma-če obrti; s svojim mnogovrstnim delo-vanjem pa usposoblja društvo člane, da se okoristijo z vsemi pridobitvami, kar jih je v korist rokodelskega stanu za-jamčenih v obrtnih zakonih, izdanih pod modrim vladanjem cesarja Franca Jožefa I. — Na sporedu noveletnice so bile dalje tri pevske točke. Društveni pevci so svojo nalogo prav izorno iz-vršili, kar je pričalo tudi viharno odo-bravanje občinstva. S priznanjem mo-ramo omeniti, da je društveni pevski zbor pod vodstvom g. P. Gorjupa lepo napredoval od Martinove veselice tako glede števila pevcv, kakor tudi z ozi-rom na izvežbanost v posameznih zbo-rih. Kot solista sta se odlikovala g. L. Bajde, ki je v resnici dika društvenemu zboru, in g. Iv. Erman. — Igra »Očeta-va kletev«, katere vsebino je naš list ob-javil dne 30. decembra l. l., je nudila igralcem ugodno priliko, da so poka-zali svoje v resnici lepe zmognosti in spretnosti. Junaško vlogo don Vasca je izbornu obvladal g. Iv. Vrečar, kot igra-lec z neprecenljivim darom za komične vloge je žel burno pohvalo g. R. Vran-čič, v težki karakteristični vlogi, od svojega očeta prekletega don Alonza, ki se pa potem reši prekletstva in gre ju-naško v boj, je z veliko, hvalevredno spretnostjo nastopil gosp. Iv. Peterlin in v vlogo intriganta don Lopeza se je dobro zamislil gosp. Iv. Eržen. Kot mar-ljivi obiskovalci prireditve v Rokodel-skem domu naj povdarjamo, da imeno-vani štirje gospodje pač že blizu d e s e t l e t nastopajo na odru Rokodelskega doma, deloma tudi v mladeniškem društvu, in da so postali pravi ljub-ljenci občinstva. Imenovanim igralcem pa se je pridružila cela vrsta mlajših moči (gg. Završnik, Avg. Jeločnik, Mož, Novak, Korbič, Kolesa, Oman, Zupan itd.), ki so — nekateri — še-le malo-kdaj nastopali, pa so dosegli lepe uspe-ke. Drugi igralci so bili novinci, upa-mo jih zopet srečati na odru in jih takrat omeniti. Vsi pa so bili na svojem mestu in lepo pripomogli k uspehu igre, ki je občinstvu izredno ugajala. — Noeletnica Katol. društva rokodelskih pomočnikov leta 1910 zasluži častno mesto v društveni kroniki.

lj **Več luči — gospod župan!** Iz me-ščanskih krogov smo prejeli: Resnič na ljubo moramo povedati, da so na na-šo notico 22. t. m. popravili plinovo na-peljavo na Žabjaku. Zlomljena je bila v neki hiši cev, kar je povzročalo gro-zen smrad. Grajati pa moramo, da niso popravili cestnega jarka. Delavci pli-narne so pustili cela dva kupa kamenja ležati na cesti, ne da bi jarek spravili v prejšnje stanje. In pri tej mrtvaški razsvetljavi je mogoče, da se do do-brega pobiješ v ozki ulici. To je vedno v Ljubljani; nekaj popravijo, a narede drugo neumnost. A razsvetljava ulic tega dela mesta, ta je res nekaj malo-vaškega. Deloma so ulice v popolni te-mi, zlasti na mestu, kjer se križa Žab-jak z Merosodno. Čuli smo, da se je ne-ka višja magistratna glava izrazila, da je bolje, ako je ponoči v žabjaškem okraju temno. Res, krasno! Kakor da bi stanovali na Žabjaku sami lopovi! Po-šteni meščani zahtevajo, da se nam da za naše davke vsaj toliko udobnosti mesta Ljubljane, kot jih imajo ljudje po drugih ulicah. Župan Hribar in pa podžupan dr. Tavčar, ki sta se kazala na ljubljanskih liberalnih shodih tako skrbna mestna očeta, storite kaj za naj-bolj zanemarljive mestne okraje. Vsi meščani morajo vendar enako plače-vati. Pozivljamo zlasti župana kot hva-lisanega mestnega gospodarja, da nam preskrbi na Žabjaku več luči, če ne mu bomo mi meščani sami preskrbeli ob priliki — preveč luči!

lj **»Heuer gema.«** V noči od 1. na 2. t. m. je šla po Sv. Petra cesti gruča vojakov tukajšnjega c. in kr. 27. peš-polka, ki so tako kričali »Heuer gema«, da je moral intervenirati tam službu-joči stražnik. Tedaj so utihnili, in ko so prišli do Goršičeve gostilne na Radec-kega cesti, so trčili skupaj s tam stanuj-očimi civilisti, s katerimi se je začel prepir. Vojaki so hoteli za nekaterimi civilisti siloma vdreti v gostilno, kar se jim pa ni posrečilo. Spoprijeli so se ter valjali po tleh kakor kozlički. Nastalo je znova huronsko vpitje in cele kome-dije sta napravila konec tja došla poli-

cijska stražnika. Pri spopadu je nekdo z neko rečjo desetnika Zechnerja tako udaril po glavi, da je krvavel. Ali so pretep zakrivali vojaki ali civilisti, ni znano.

Ij Mesečni sestanek katehetov bo v sredo dne 5. januarja ob pol petih zvečer v običajnem zbirališču. Predaval bo katehet P. Regalat Čebulj O. S. F. »O rabi motivov pri katehizaciji«. Odbor pričakuje obilne udeležbe.

Ij Žrebanje ljubljanskih srečk. V prostorih mestne blagajnice se je vršilo danes 45. žrebanje srečk ljubljanskega loterijskega posojila. V komisiji, kateri je predsedoval župan Hribar, je bil zastopan občinski svet po svetnikih Knez in Mally; zapisnikar je bil c. kr. notar Ivan Plantan. Izžrebanih je bilo 800 srečk, katere je dvigal iz srečonosnega kolesa deček sirota Matevž Tavčar iz Marijanišča. Glavni dobiček v znesku 50.000 kron je zadela srečka št. 40.651; srečka št. 43.529 je zadela 3000 kron, srečka št. 29.099 pa 2000 K; po 1000 K dode srečke št. 23.087, 25.668, 15.889, 66.728 in 48.679, po 600 kron srečke št. 12.463, 25.735, 67.023 in 22.304. Od ostalih 788 srečk zadene vsaka dobiček po 60 kron. Vsi izžrebani dobitki znašajo torej 109.640 kron. Prvo žrebanje je bilo 2. aprila 1880, a zadnje bo 2. januarja 1929.

Ij Mizar Škerjanc utonil? Pogrešajo od predvčerajšnjem mizarja Ivan Škerjanc, stanujočega na Zabjeku št. 14. Mož je šel popoldne s psom v Štefanjo vas, odkoder se ni več povrnil. Ker je zvečer pes prišel sam domov, se je domačinom takoj zazdelo sumljivo. Včeraj so ga iskali cel dan, toda ostalo je brez uspeha. Škerjanc je bil na zadnje pri Anžiču na Poljanski cesti, od tam pa ni nobene sledi več o njem. Sumi se, da je pogrešanec, ko je šel domov ob Grubarjevem prekopu spodrsnilo in je padel v vodo, katere žrtev je postal. Škerjanc je velike postave, plešast, sivkastih brk ter je bil oblečen v nedeljsko obleko. S seboj imel tudi palico, ker so ga bolele noge. Kdor bi dobil o pogrešanem kako sled, naj to nemudoma sporoči mestni policiji.

Telefonska in brzojavna poročila.

ODLIKOVANI DUNAJSKI KARDINAL.

Dunaj, 3. januarja. Cesar je kardinalu dr. Gruschi podelil red sv. Štefana.

SMRTNA KOSA.

Gorica, 3. januarja. V Podgori je sinoči umrl vodja pripravnice gospod Justin, doma iz Škofje Loke.

LUKACS NIČ NE OPRAVI.

Budimpešta, 3. januarja. Tudi drugi Lukacsov načrt razvozljanja ogrsko krizo je popolnoma ponesrečil, ker so vse tre kooperirane stranke izjavile, da je razporedenje v večini tako, da ne bi bilo mogoče podpirati vlade, ki bi ne dala nobenih koncesij. Lukacs je danes popoldne odpotoval na Dunaj, da vrne vladarju svojo misijo. Tretji načrt, drž. zbor razpustiti in razpisati nove volitve, se smatra za neizvršljiv, ker bi bil to popoln poraz dualistične politike. Ako bo mogoče prehodno ministrstvo, t. j. ministrstvo državnih tajnikov z Wekerlom, se še ne vé. Justhova skupina zahteva, naj bo v petek seja ogrskega državnega zbora, da predloži odreso za samostojno banko.

NIŽJEAVSTRIJSKI DEŽELNI ZBOR.

Dunaj, 3. januarja. Nemški nacionalci so danes pri otvoritveni seji nižjeavstrijskega deželnega zbora zopet vložili nujni predlog, naj se uveljavi nemščina kot edini učni jezik v nižjeavstrijskih šolah. Predlog pride v petek na vrsto. V današnji seji je očital krščanski socialc dr. Heilingner svojim tovarišem deželnim odbornikom, da nastopajo kot regente in da je deželni odbor sluga, ne pa gospodar deželnega zbora. Krščanski socialc Silberer mu je pritrjeval. Bili so jako burni prizori, ker so deželni odborniki razburjeni odgovarjali.

VOJAK MORILEC.

Gorica, 3. januarja. Vojak je z bajonetom v Gorici zabodel v prepiru Lorenca Mareschi tako hudo, da je isti kmalu izdihnil.

SAMOUMOR ČASTNIKOV.

Dunaj, 3. januarja. Stotnik 13. batalijona poljskih lovcev Henrik Pavlik v vojaškem geografičnem zavodu se je v svojem uradu ustrelil.

KITAJSKO ODPOSILANSTVO NA REKI IN NA DUNAJU.

Reka, 3. januarja. Na čast kitajskemu odposlanstvu, ki je došlo sem, je bil včeraj slovesen obed. Nato se je kitajska misija odpeljala mimo Ljubljane in Gradca na Dunaj.

VELIKE POVODNJI.

Sofija, 3. januarja. V južni Bolgariji so velikanske povodnji. Promet je

silno oviran. Pri postaji Katunica, zahodno od Sredca, se je včeraj podrl železniški most takoj ko je odpeljal orientni ekspresni vlak iz Carigrada. Promet na glavni progi Sofija-Carigrad je prekinjen.

UMOR IN SAMOUMOR.

Glognitz, 3. januarja. V nekem hotelu v okolici je ustrelil 18-letni dijak kalksburškega zavoda Schmidt svojo ljubimko Hilso pl. Stiasny ter je nato usmrtil sebe z dvema streloma.

Ako še niste, odpošljite takoj naročnino na „SLOVENCA“!

Vsak čitatelj naj pridobi nekaj novih naročnikov.

Razne stvari.

Burna Silvestrova in novoletna noč.

Na Silvestrovo je bilo ponoči na Dunaju toliko nemirov, da je policija v mestu in v predmestjih aretirala 73 oseb. Še hujše je bilo v Budimpešti, kjer je policija konstatirala 14 težkih zastrupljenj z alkoholom ter je morala aretirati 113 oseb. V Berlinu je bilo v novoletni noči izvršenih 22 krvavih dejanj.

Grozen mrz v Ameriki. Iz New-Yorka poročajo: Temperatura čimdalje bolj pada, zlasti v vzhodnih državah. V New-Yorku vlada sibirski mrz. V pensilvanski državi je padel toplomer na 24 stopinj pod ničlo. Reka Mississippi je v St. Louisu, kjer je 500 metrov široka, popolnoma zamrznila.

Železniška nesreča v Uberskem. Preiskovalna komisija je suspendirala skladiščnika Skopa iz službe in je uvedla proti njemu disciplinarno preiskavo. Skop je prevzel signal brzovlaka št. 2 s postaje Moravan, ne da bi se bil zanimal, če je Zeiss vse pripravil za brzovlak in tako zagrešil nesrečo. Zeiss je tako razburjen, da se boje za njegovo pamet.

Rop deklic v Čikagi. »Berliner Tagblatt« poroča, da je izginilo v Čikagi več belih deklic. Policija je poizvedovala v kitajskem mestnem delu in dognala, da imajo Kitajci vjetih več belih deklic, ki so jih zvalili Kitajci v opijske beznice, kjer zelo trpe.

Ponesrečen praški polet. Iz Prage nam brzojavljajo: Včeraj ob pol 3. uri popoldne je poletel Gaubert v navzočnosti 50 do 60 tisoč oseb. Ker je odpovedal motor, se je polet ponesrečil. Gaubert poleti zopet 6. t. m.

Grozen čin blazne matere. V Bordeauxu je 30-letna Lafond zadavila svojo devetletno hčerko, nato ji prerezala žile. Zdravniku, ki je prihitel deklici na pomoč, je Lafondova zlila vitriol v obraz. Sebi je Lafondova prerezala žile in umrla skupno s hčerko. Moža ni bilo doma.

Nagel odgovor. V volivnem boju je vrgel nekemu kandidatu nasprotnik med govorom zelnato glavo. Kandidat jo naglo zgrabi, dvigne in pravi: »Eden izmed naših političnih nasprotnikov je zgubil glavo!«

Prestop ruskih diplomatov h katoličanstvu. Tajnik ruskega poslaništva v Rimu, Jevrejnov, je pustil svojo službo in prosil za sprejem v jezuitski red. H katoličanstvu sta prestopila tudi tajnik ruskega poslaništva v Parizu, Soječnin, in ruski konzul v Bordeauxu, Komarov.

»Državno-pravni zemljevid ogrske države« je izšel v Budimpešti. Madžari so ga silno veseli, in kako ne? Saj po tem »državnopravnem« zemljevidu spada k Ogrski: Hrvatska, Slavonija, Dalmacija, Bosna in Hercegovina. Malo pelina pa se seveda vseeno meša v to ceno madžarsko veselje. Stvar je namreč taka le na potrpečljivem papirju, v resnici pa visi ta madžarski ideal, zlasti po zadnjih dogodkih v dunajski zbornici, precej — visoko.

Turška mornarica. Sultan je sankcioniral odlok državnega in ministrskega sveta za ustanovitev društva, ki bi izvedlo subskripcijo v korist turške vojne mornarice. Društvo stoji pod pokroviteljstvom sultana; član more biti vsak, ki plača na mesec manjšo ali večjo svoto (največ 24 lir). V vsakem večjem kraju osnujejo podobore.

400 sirot pri papežu. 16. t. m. je pustil sklicati papež sirote, ki so se vzgajale na njegove stroške po grozni

katastrofi v Messini. Ko so se zbrali, so šli paroma v drugo nadstropje v papeževe sprejemne prostore. Medtem ko so bili otroci v dvorani konzistorija, je sprejel Pij X. v posebni avdienci gospode in dame odbora, ki je vodil oskrbovanje sirot. Papež se jim je zahvalil za njihov trud. Papež je nato odšel s svojim spremstvom in člani v Sala di Consistorio, kjer so ga sprejeli otroci z nepopisnim navdušenjem. Nek 14-letni deček se je glasno zahvalil papežu v imenu vseh sirot za izkazane dobrote ter mu je čestital k njegovemu škofovskemu jubileju. Ko mu je neka črnolasa deklica izročila lep šopek cvetlic, je papež nagovoril sirote z daljšim govorom. Spominjal jih je na nesrečne ure, ko se je cvetoče mesto spremenilo v razvaline in opominjal prijazno, naj nikdar ne pozabijo dolžnosti do svojih učiteljev in učiteljic. Papež je šel k vsakemu posameznemu otroku, ga pobožal in mu dal poljubiti blagoslovljajočo roko.

Restavracija milijonarjev. V New Yorku so pred par dnevi odprli »Café de l'Opera«, v katerem se dolarskim kraljem postreže kolikor mogoče razkošno — za bogat denar. Restavracija se razprostira od Broadwaya do sedme Avenue in ima svoj ime po bližnji »metropolitanski operi«. Vsi prostori v posloplju, ki ma osem nadstropij, so določeni samo za restavracijske namene ter so najrazkošnejše opremljeni. Vsako nadstropje je okrašeno v drugem slogu. V pritličju vlada Asirija; glavni prostor je okrašen z Rochegrossovo sliko »Padec Babilona«, ki je vzbudila na razstavi v Čikagi veliko zanimanja in je bila kupljena za 320.000 K. Po širokih marmornatih stopnicah se pride v balk. prostore, od katerih je eden okrašen ravnotako z asirskimi ornamentmi, med tem ko je drugi prirejen kot kak budistovski tempelj, razkošno okrašen s pristnimi japonskimi rezlarijami in velikim kipom Bude, dragocenostjo iz Nike. Petdeset jedilnih soban je obiskovalcem te restavracije na razpolago, med njimi velike sijajne dvorane in mali intimni saloni, ki so pa opremljeni kolikor mogoče dragoce in okrašeni z umetninami, ki so bile večidel nakupljene v Parizu. Pa v tej restavraciji ni preskrbljeno samo za oči, ampak tudi za usta in želodec. Vinska klet, ki ne zaostaja najmanj za najboljšimi evropskimi, nudi gostom samo izbrano vino. 800 uslužbencev more istočasno streči v glavnih prostorih 1500 gostom. Kuhinja je v četrtem nadstropju in tako urejena, da ne more niti najmanjši kuhinjski duh priti v restavracijske prostore. Kdor si hoče pred dinedjem, mogoče po kaki vožnji z avtomobilom menjati perilo, si lahko vse potrebščine kupi v hiši in dobi tudi posebne prostore na razpolago, da se more preobleči.

Na božični večer so se zadušili trije otroci. V Dassowu (Mecklenburg) so našli tri otroke kamnarja Dankwardta v starosti 7, 11 in 13 let, zadušene v stanovanju. Dognalo se je, da so se zadušili vsled ogljikovega kisika. Stariša sta šla k sosedu na obisk, da praznujeta pri tem ostali del božičnega večera. Otroci so šli v postelje in zaprli peč v dimniku, da bi bilo v sobi bolj gorko. Na ta način je nastalo zastrupljenje. Vsi poizkusi, oživeti jih, so bili zaman.

Škoda zadnjega štrajka na švedskem znaša za delodajalce 480 milijonov, za delavce pa 290 milijonov.

Nad 700 ponesrečenih ladij. Iz Lizabone se poroča, da je bilo pri zadnjem viharju pred nekaj dnevi v okolici Oporto deloma uničenih ali pa deloma težko poškodovanih nad 700 ladij in čolnov. Škoda se ceni nad 100 milijonov frankov. Kralj in ministrski predsednik sta odpotovala v Oporto.

Samoumori dijakov. O tem žalostnem poglavju modernega življenja razpravlja v »Voss. Ztg.« profesor Gerhardt ter opozarja javnost na veliko skrivno gotovega časopisja, ki iz vsakega posameznega slučaja brezvestno kuje senzacijo ter izpodkopava učiteljem in vzgojiteljem tla med učeco se mladino. Saj se ob vsakem takim slučaju takoj zavpije: »Krivično, kruto profesorjevo postopanje je gnalo v smrt mlado življenje«, in potem se dan za dnevom udriha po šoli. Sošolci in drugi dijaki to seveda čitajo z veliko slastjo, dokler jih popolnoma ne obmami misel: Samoumori je za pravega dijaka-junaka v gotovih slučajih neizogiben! To je zanj najčastnejša in poleg tega tako tragično-lepa smrt — vsaj tako jo opisujejo časnikarji! To je tudi najizdatnejše maščevanje nad profesorji in vsem svetom sploh. Zato se ni čuditi, če si samoumori dijakov tako hitro slede. Kako malo resnična pa je vsaj vobče trditev, da žene dijake v smrt prestrogo ali krivično postopanje v šoli, dokazuje prof. Gerhardt na

več slučajih, ko je preiskava čisto jasno dognala, da je dijak prijel za revolver, ko si je z razuzdanim življenjem tako okužil in razdejal dušo in telo, da se ni več znal rešiti. In ravno v teh slučajih je časopisje najbolj napadalo učiteljsko osebo. Prof. Gerhardt končno apelira na dnevno časopisje, naj sodeluje pri varstvu mladine, ki je danes tega bolj potrebna, ko kdaj prej. To varstvo pa mora temeljiti na dveh glavnih načelih: 1. Najboljše varstvo za dečka je nepoznanje, nevednost za zlo; 2. med gojencem in vzgojiteljem mora vladati neskajeno, neposredno zaupanje. Kdor to dvoje izpodkopa, ta razdira temelje srečni in dušno ter telesno zdravi mladini.

Postanek »Marseljeze«. Ko je aprila leta 1792. Avstrija kategorično odbila vse ponudbe Francije, je major Dietrich v Strassburgu poklical na obed vse dobrovoljce, ki so bili pripravljeni nemudoma oditi na bojišče; tu je sprožil med drugim misel, da bi trebalo Francozom nove bojne himne. Med navzočimi se je nahajal tudi častnik Rouget de Liesle, ki je bil na glasu kot pesnik in glasbenik. On je tudi prevzel nalogo in čez noč sestavil besedilo in glasbo »Marseljeze«, ki je igrala tako veliko vlogo v zmagah republikanskega orožja. Tako je pisal nek vojak: »Mi smo se borili eden proti deseterim, a »Marseljeza« se je vedno borila z nami, za nas.« Nek drug je pisal: »Pošljite mi sto sovražnikov in en odtisek »Marseljeze« in za zmago sem odgovoren sam.«

Ugnal jih je. Nek tovarnar umetnih cvetlic v Čikagu je vedno tožil, da delavke pri delu preveč govorje ter vsled tega premalo izdelajo cvetlic. Končno je kupil za svoje delavnice fonografe, s katerimi je dosegel zaželjeni uspeh.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 31. dec. Sejo vodi župan Hribar, ki vstane in poroča, da je zatisnil danes dopoldne oči

dr. Karol pl. Bleiweis vitez Trsteniški. Z njim smo izgubili eno najmarkantnejših oseb v Ljubljani. Občinski svetnik je bil rajni celih 34 let. Njegovo delovanje je bilo izredno plodovito. Povabi občinske svetnike, naj se udeležijo pogreba.

V nedeljo, dne 11. t. m., je umrl v 84. letu

grof Jurij Harrach, ljubljanski častni meščan. Ko je še bilo slovensko zastopstvo v državnem zboru majhno, se je potegoval rajnik za politične pravice našega naroda. Ob potresu je stal na čelu pomožnemu odboru.

Poplavljenjo Barje.

Barje je vsled zadnjega deževja tako poplavljenjo, kakor že od leta 1895 sem še ne. Voda je vdrla nepričakovano. Pokvarila je živež in klajo. Z deželnim predsednikom in dvornim svetnikom grofom Chorinskijem si je ogledal škodo in storil vse za podporo.

Poštna filialka na Tržaški cesti.

Tržaško pošno ravnateljstvo javlja, da ni moglo še vzeti na znanje prošnje ljubljanske občine za ustanovitev poštne filialke na Tržaški cesti.

Smodnišnica na ljubljanskem polju.

Vojno ministrstvo naznanja z ozirom na zadnji sklep ljubljanskega občinskega sveta za odstranitev smodnišnic na ljubljanskem polju, da se smodnišnice ne prelože, ker za to ni potrebe po postavi. Župan obžaluje ta odlok, ker vidi vojna uprava nevarnost šele, ko nastane nesreča. Morebiti odstranijo smodnišnice, ko se bo polovica Ljubljane podrla.

Zvišanje tarifov južne železnice.

Južna železnica na dolgo in na široko naznanja, da se na prošnjo ljubljanskega občinskega sveta ob povišanju njenih tarifov ne more ozirati.

Meščansko obljubo

napravi v roko županovo v običajni obliki g. Matija Zalar.

Proti obdavčenju sodovice in mineralnih voda.

Odobri se Lenčeto nujen predlog glede na nameravano obdavčenje sodovice in mineralnih voda. Primerno spomenico v tem smislu naj sestavi in predlaga župan.

Finančni odsek.

Odkloni se ponudba Franje Škerljeve, naj bi mestna občina kupila njen rastlinjak ob Bleiweisovi cesti v svrhu regulacije te ceste. Lenče nasvetuje nakup, kar ne obvelja. Odkloni se tudi ponudba Josipa Tonija za nakup nekaj sveta v svrhu regulacije Poljanske in Domobranske ceste, ker bo moral Toni

ta svet, ko bo zidal, tako zastonj prepustiti občini.

»Zvezi slovenskih zadrug« se odda v najem proti letnini 500 kron skladišče bivšega vojaškega oskrbovališča proti 14dnevni odpovedi.

Kiosk na Marijinem trgu.

Marija Vogelnik prosi, naj se ji dovoli, da zgradi na Marijinem trgu med Hauptmannovo in Frischovo hišo železen kiosk, v katerem bi prodajala časopise. Župan je v svojem poročilu proti kiosku, a na predlog finančnega odseka se naprava železnega $4\frac{1}{2}$ m visokega, ličnega kioska Vogelnikovi proti letni 100kronski najemnini in proti poljubni odpovedi dovoli.

Stavbene zadeve.

Zavrne se rekurz Nežike Kraljeve glede na zazidavo dvorišča v hiši št. 5 Ključavničarske ulice. Ugodi se prošnja Martina Terpotitza za razdelitev parcel št. 138/1 in 135/3 kat. obč. Šentpetersko predmestje prvi del na troje stavbišč in dvoje vrtnih parcel, kakor tudi prošnja Fran Goloba za podrazdelitev parcel št. 84, 86 in 92 kat. občine Gradišče na 26 stavbišč.

Oddaja del za osrednjo kurjavo nove obrtne šole.

Došle so štiri ponudbe, in sicer v višini 70.556, 71.315, 81.727 in 81.968-50 K praške tvrdke Jan Janstetka. Poročevalec občinski svetnik Turk predlaga, naj se oddajo dela tvrdki Janstetka, ker je dasi najvišja ta ponudba za občino najugodnejša z ozirom na efekt. — Lenče: Malo čudno se to sliši. Prosim, nekoliko več pojasni. — Župan: Kakor v mnogih slučajih se tudi v tem slučaju kaže, da je najdražji najcenejši ponudnik. Pozove stavbnega nadsvetnika Duffeta, naj pojasni podrobnost. Duffe s številkami kaže, koliko bo ceneja kurjava, ako izvede dela tvrdka Janstetka. — Milohnoja: Ali je tvrdka zanesljiva? — Župan: Najboljša v Avstriji. — Poročevalčev predlog soglasno obvelja.

Županovo novoletno voščilo.

Likozar zahteva, naj se seja zaključi. Ko zahteva še Milohnoja tajno sejo za dve kratki točki, ugodi Likozarju župan. Nato poda običajno novoletno voščilo ob Silvestrovi seji. Prosi, naj se mu oprostijo, da ne poroča o delovanju minolega leta tako obširno, kakor druga leta, ker je prehlajen. Hoče to dopolniti v eni prihodnjih sej. Občinski svet je imel 25 sej s 533 poročili. Magistrat je imel 54.332 vlog (lani 52.608). Mestna blagajna je vrnila ves denar fondom, ko je dobila občina posojilo. Fondi so zdaj vsi nedotaknjeni, tudi fond (10.000 kron) za barjansko cerkev. (Dr. Triller: Tisto bomo pojedli!)

Stroški rastejo. Zlasti uprava po zvišanju plač uslužbencem. Zvišali bomo plače še zadnjim uslužbencem. Ubožne podpore so vedno večje, ker je tudi število občanov vedno večje. Prosi, naj se občinski svet omeji z izdatki in priporoča veliko varčnost. (Podžupan dr. Tavčar živahno pritrdi. — Dr. Triller: Kar mora biti, mora biti!) Zahvaljuje se in vošči srečno novo leto občinskim svetnikom in magistratnemu uradništvu. Med vlogami je bilo nerešenih 1. decembra samo 620. Iz tega sledi, da dela uradništvo jako točno in hitro.

Zahvaljuje se in vošči veselo novo

leto vladnemu zastopniku Kremensku, ki blagohotno vrši svojo nalogo. (Dr. Triller: Ne hvali preveč, če ne bodo drugič drugega poslali!) Župan zaključuje javno sejo, ko mu še opdžupan dr. Tavčar vošči srečno novo leto.

Zahvala. 1-1

Za mnogobrojne dokaze ganjivega sočutja povodom smrti našega nepozabnega brata, oziroma svaka in strica, gospoda

Ivana Mačka

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. Zahvaljujemo se tudi gg. pevcem za ganljivo petje in strelskemu klubu, kakor tudi darovalcem prekrasnih vencev, in vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč izkazat dragemu pokojniku zadnjo čast. Bog plačaj!

Ljubljana, 3. januarja 1910.

Zalujoči ost. II.

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš preljubljeni in predobri oče, stari oče in tast, gospod

Ivan Zobec

bivši ribniški župan in posestnik

dne 30. decembra 1909 ob pol 4. popoldne, previden s sv. zakramenti v 73. letu mirno v Gospodu zaspal in bil dne 1. januarja 1910 popoldne v Radovljici k večnemu počitku položen.

Prečistiti duhovščini, vsem velečastitim c. kr. uradnikom, prijateljem, znancem in slavnemu občinstvu sploh, ki so nas tolažili in pokojnika počastili na zadnjem potu, izrekamo najprisrčnejšo zahvalo.

Radovljica, 2. januarja 1910.

Žalnoči ostali.

Na revmi

trganju, podagr. in ischias

bolehajočim naznanim rad zastonj pismeno, kako sem bil ozdravljen svoje mučne bolezni.

Karol Remmel,

Landshut 238 (Bavarsko).

Kupi se gozd

ali tudi posamezne gozdne parcele za posekanje. Plača po dogovoru. Več pove iz prilaznosti upravištvo „Slovenca“.

Kontoristinja Slovenka

z lepo pisavo se sprejme takoj. — Mesečna plača 90 K. — Akceptirani gospodični se povrne vožnja za III. razred do Prage. Ponudbe naj se pošiljajo na Vydrouso tovarno hranil Praga VIII. 3729 5-1

Vsem cenjenim gostom in odjemalcem, prijateljem in znancem želim

srečno in veselo novo leto

proseč za nadaljno blagonaklonjenost.

Avgustin Zajec, restavrater

Ljubljana, Sodnijska ulica

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da kupujem

3728 4-1

smrekov in hrastov les

postavljen na mojo parno žago (prej Deghenghi). Prevzamem tudi žaganje usakovrsnega lesa po najnižjih cenah. Ponudbe oziroma naročila se naj blagovolijo vpslati v mojo pisarno Selenburgova ulica št. 6.

Val. Scagnetti

arhitekt in stavbenik

Ljubljana.

Vsem p. n. naročnikom, odjemalcem in gostom, prijateljem in znancem srečno in veselo

1910

1910

1910

Alojzij in Ana Zajec

vinotrzec

Spodnja Šiška

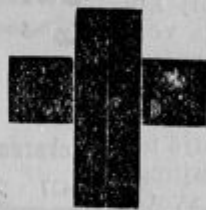
3583

Zahvala.

10

Rodbina Bleiweis-Trsteniška izreka tem potom svojo iskreno zahvalo za vsestranske izraze sožalja ob bolezni in smrti predobrega soproga in očeta. Srčna hvala vsem društvom in posameznikom, ki so pokojnika spremili na zadnjem poti, ki so ga počastili z venci ali ki so po pokojnikovej izrecnej želji, naklonili podpor dobrodelnim in narodnim namenom. Iskrena hvala pevskemu zboru slovenske opere in društvu „Ljubljanski Zvon“ za ganljivo petje. Osobita hvala „Društvu zdravnikov na Kranjskem“ za ustanovitev sklada v podporo onemoglim članom, s katerim se spomin blagega pokojnika časti za vse prihodnje čase.

V Ljubljani, dne 3. januarja 1910.

Narodna čitalnica v Ljubljani
usoja se vsem svojim cenj. članom naznanjati žalostno vest, da je njen dolgoletni in prezasluzni predsednik, gospod

dr. R. vit. Bleiweis-Trsteniški

častni meščan in bivši podžupan ljubljanski, častni član „Društva zdravnikov na Kranjskem“, predsednik raznih narod. društev itd.

danes 31. decembra 1909 po kratki bolezni preminul.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1909.

Odbor

5 1-1

„Narodne čitalnice v Ljubljani“.

